

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้
    - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 4 จำนวน 726 โรงเรียน รวม 726 คน
    - 1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน 726 โรงเรียน จำนวน 726 คน
  2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 271 คน และผู้ช่วยผู้บริหารหรือผู้สอนที่ควบคุมงานระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 271 คน รวม 542 คน
- วิธีการได้กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้
1. ใช้ตารางสุ่มของ Krejcie และ Morgan (1970:608) กำหนดจำนวนโรงเรียนที่จะใช้ผู้บริหารและผู้ช่วยหรือผู้สอนที่ควบคุมงานระดับก่อนประถมศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนโรงเรียน 271 โรงเรียน

2. แบ่งโรงเรียนตามขนาดเป็น 3 กลุ่ม คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

3. กำหนดจำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

3.1 ขนาดใหญ่ มี 8 โรงเรียน ใช้ผู้บริหารและผู้ช่วยหรือผู้สอนที่ควบคุมงานระดับก่อนประถมศึกษาของทั้ง 8 โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 16 คน

3.2 ขนาดกลาง มี 9 โรงเรียน ใช้ผู้บริหารและผู้ช่วยหรือผู้สอนที่ควบคุมงานระดับก่อนประถมศึกษาของทั้ง 9 โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 18 คน

3.3 ขนาดเล็ก มี 709 โรงเรียน ใช้ผู้บริหารและผู้ช่วยหรือผู้สอนที่ควบคุมงานระดับก่อนประถมศึกษา 254 โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 508 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 542 คน

4. กำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด โดยเทียบสัดส่วนจากขจำนวนโรงเรียนที่มีดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนเทียบสัดส่วนได้	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
			ผู้บริหาร	ผู้ช่วย/ครูผู้สอน	รวม
กระบี่	155	57	57	57	114
ศรีสะเกษ	292	108	108	108	216
พิจิตร	158	58	58	58	116
ภูเก็ต	56	23	23	23	46
ระนอง	65	25	25	25	50
รวม	726	271	271	271	542

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ และปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ คือ เพศ อายุราชการ ตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิสถที่สุด ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ครอบคลุมการบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 9 ด้าน คือ การจัดโครงสร้างองค์การ การบริหารหลักสูตรและการสอน การเงินทางการศึกษา การบริการสนับสนุนด้านธุรการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 51 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ครอบคลุมการบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 9 ด้าน จำนวน 21 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาและศึกษาดำรง เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานโรงเรียน โดยนำกรอบแนวคิดในการบริหารงานโรงเรียนของ Kimbrough และ Nunnery (1988:44-80) ซึ่งได้กำหนดลักษณะงานในด้านต่างๆของโรงเรียนไว้ 9 ด้าน คือ การจัดโครงสร้างองค์การ การบริหารหลักสูตรและการสอน การเงินทางการศึกษา การบริการสนับสนุนด้านธุรการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งรายละเอียดข้อข้อของการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษามากำหนดแนวความคิดในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก่ นักวิชาการบริหารการศึกษา และผู้รับผิดชอบงานบริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิมี ดังนี้

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ดร.พัชรี ผลโธอิน นักวิชาการประจำกองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.4 อาจารย์ราศี ทองสวัสดิ์ ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อขอให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อออกหนังสือถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้าสถานศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา เขตการศึกษา 4 จำนวน 271 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพื่อจัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และไปรับกลับคืนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง ที่เหลือให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนโดยผ่านสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีจำนวน 490 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.41 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ในการวิจัยทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

จังหวัด	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กระบี่	114	108	94.74	108	94.74
ศรีสะเกษ	216	198	91.67	198	91.67
พังงา	116	100	86.21	100	86.21
ภูเก็ต	46	44	95.65	44	95.65
ระนอง	50	40	80.00	40	80.00
รวม	542	490	90.41	490	90.41

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต, 2534:27-28)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน 9 ด้านของโรงเรียนประถมศึกษา
ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มานำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง